

امپراطوری نامولدها

گفتاری از محمد بحرینیان
درباره ریشه‌های توسعه‌نیافتگی و زوال اقتصادی

قرازیاد شدند، خیرین کم

ارزیابی فعالان سازمان‌های مردم‌نهاد و مؤسسه‌های خیریه
از وضعیت فقر در جامعه ایران

نه انعکاس حنجره

یادنامه ناصر عبداللهی
با نقدهایی از نیلوفر لاری‌پور و حمید ناصحی

مبارز خستگی ناپذیر

مروری بر زندگی آیت‌الله حسینعلی منتظری در سالگرد درگذشت ایشان

سرمقاله

واکنش به صادق بوقی و استاد کدکنی

اگر کسی بشنود که در ایران و در عصر هوش مصنوعی و اینترنت و شبکه‌های اجتماعی، همچنان هم می‌تواند کتاب وجود دارد، طبعاً به عقل و درایت ما شک خواهد کرد. البته بخشی از هم می‌زی و سانسور در بسیاری از جوامع قانونی است و از طریق دادگاه حکم صادر می‌شود، مثل رواج فحشا و قاچاق و... ولی در ایران روال دیگری مبتنی بر سلیقه برقرار است. اجازه دهید خیلی صریح بنویسیم، اگر مطالب روزنامه‌ها و نشریات که واجد سانسور پیش از انتشار نیست را برای انتشار به وزارت ارشاد دهیم، در بسیاری از موارد با میز می‌روا می‌شود. به عبارت دیگر، متنی که در رسانه‌های رسمی منتشر شده و هیچ منع قانونی هم ندارد در فضای مجازی و شبکه‌های اجتماعی نیز بسیار دیده شده است، هنگام انتشار در قالب کتاب مانع از آن می‌شوند! چرا؟ چون قانون نیست و سلیقه حاکم است و مهمتر از آن زورشان به ناشران و چاپخانه‌ها و کتابفروشی‌ها می‌رسد و کسی هم نیست که گریبان این اداره میز را بگیرد و بگوید بر اساس چه ضابطه حقوقی و قانونی مانع از انتشار نوشته‌های دیگران می‌شوید؟ احتمالاً اگر خیلی اعتراض کنند، اصل وجودی نشر آنان هم با مشکل مواجه شود. اخیراً هم در عمل زمان موافقت با مجوز طولانی شده و کسب‌وکار ناشران را با مشکلات بیشتری مواجه کرده‌اند.

خب هنگامی که با چنین وضعیتی مواجه می‌شویم، کم‌کم کار به جایی می‌رسد که مجموعه شعر استاد شفیع کدکنی را برای اظهار نظر و تایید بدهند به یک نفر مثلاً کارشناسی که حتی کسی هم او را نمی‌شناسد. مثل این است که مجموعه فتاوا و اجتهادهای یک مجتهد مسلم را برای ارزیابی بدهند به یک مباح تازه‌کار تا بررسی و نظر دهد که آیا اجازه انتشار آن را می‌دهد یا خیر؟! تا اینجا کار هم چندان چیز عجیبی در سیاست فرهنگی این دولت رخ نداده است. آنچه که مسئله را بسیار عجیب و قابل تأمل می‌کند، نحوه مواجهه مسئولین فرهنگی با رقص صادق بوقی و شعر استاد کدکنی است. صادق بوقی یک فرد محترم و درک خود اقدام به رقص و آواز در بازار رقص کرده و آن را منتشر کرده است. به لحاظ معیارهای رسمی چنین کاری عملی ضدانقلابی و حتی حرام محسوب می‌شود، هر چند مردم هم به درستی و بر اساس عرف زندگی خود، موافق این برداشت‌ها نیستند. به علت همین برداشت‌ها سزای آن رفتار بود که با او و دیگران برخوردی فوری انجام شد. صفحه اینستاگرام او نیز بسته شد. واکنش مردم چه بود؟ باز نشر و باز تولید آن موسیقی و رقص و نمایش آن در فضای عمومی، این مسئله نه در سطح استان، بلکه در سطح کشور و حتی جهان رسمی پس از این ماجرا چه بود؟ باز کردن پیست اینستاگرامی آقای صادق بوقی با صدها هزار افزایش در دنبال‌کننده جدید، تکذیب برخورد با او و دیگران، حتی خبرهایی هم آمد که از او دلجویی هم شد و از همه جالب‌تر واکنش وزیر فرهنگ است که نه تنها آن برنامه را بدندانست، بلکه برنامه صادق بوقی را فرصت خوبی دانست که در سطح جهان هم دیده شده است! ۱۸۰ درجه تفاوت در ارزش‌ها و سیاست‌ها را شاهد بودیم. در مقابل، مجموعه شعر استاد را برای بررسی نزد مثلاً کارشناس می‌فرستند. استاد کدکنی که به حق از نسل تکرارنشده ادیبان ایران است و کلاس‌های درسش در دانشگاه تهران، نماد زنده بودن این دانشگاه است، شعرهایش را به‌طور طبیعی برای انتشار به ناشر می‌دهد و او که معیار ادبیات و شعر فارسی در شرایط حاضر است و هر چیزی را باید با او بسنجید، اکنون در برابر انتشار این خبر تأسف‌بار چه واکنش مثبتی را شاهد بودیم؟ بدون اینکه خبر قبلی را تکذیب کنند، در سطح معاونت وزیر و از طریق حساب توییتری که مخاطب به این نکته بسنده کردند که «استاد شفیع کدکنی از مفاخر ادبی ایران است و هیچ محدودیتی برای انتشار آثار ایشان وجود ندارد». چه لطفی کردند! این دورویداه ماهیت فرهنگی را در دولت جدید نشان می‌دهد و معیار مناسبی برای سنجش ادعاهای فرهنگی آنان است؛ ادعاهایی که هیچ تناسبی با فرهنگ اصیل اسلامی و ایرانی ندارد. جریانی پر مدعا که فقط در برابر قدرت رسانه‌های مستقل سر فرود می‌آورند و اگر زورشان برسد، خود را از شر این رسانه‌های مزاحم نیز خلاص خواهند کرد. مقایسه میان دو واکنش مزبور در تارک سیاست‌ها و ادعاهای فرهنگی این دولت باقی خواهد ماند.

بررسی اصلاحیه بودجه ۱۴۰۳ که مجلس و دولت برسر آن توافق کردند

گزارش
پارلمان
۲۰۳

مالیات ادش افزوده بیشتر شد

پریسا هاشمی
گزارشگر پارلمانی هم‌میهن

گزارش
فرهنگ
۲۰۳

طرح: هادی جدیری / هم‌میهن

دوشنبه دولت لایحه اصلاحیه بودجه ۱۴۰۳ را تقدیم مجلس کرد و روز گذشته در مجلس اعلام وصول و کلیات آن در کمیسیون تلفیق تصویب شد تا کلیات این لایحه در جلسه امروز (چهارشنبه) مجلس مورد بررسی قرار گیرد اما برخی از نمایندگان مجلس می‌گویند، مجبور شدند به برخی از خواسته‌های دولت - مانند افزایش یک‌درصدی مالیات ارزش افزوده - در بودجه تن دهند تا گره‌ای از بازنشستگان باز کنند. استفاده مجدد دولت از ابزار افزایش مالیات برای تامین منابع همسان‌سازی حقوق بازنشستگان در حالی صورت می‌گیرد که دولت مدعی افزایش میزان فروش نفت و دریافت منابع آن است. نمایندگان مجلس در جلسه علنی ۲۱ آذر با کلیات لایحه بودجه ۱۴۰۳ مخالفت کردند و این لایحه به دولت بازگشت و روز دوشنبه ۲۷ آذر دولت بار دیگر این لایحه را این بار با اصلاحیه‌های صورت‌گرفته به مجلس تقدیم کرد. طبق اصلاح ماده ۱۸۲ آیین‌نامه داخلی مجلس، بودجه در دو مرحله به مجلس تقدیم و بررسی می‌شود؛ بخش اول مربوط به ماده واحد مشتمل بر احکام مورد نیاز برای اجرای بودجه کل کشور و سقف منابع بودجه عمومی دولت به تفکیک درآمدها و واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای و مالی و اجزای اصلی آنها و جدال تفصیلی شامل ارقام بودجه به مجلس است؛ بخش دوم حداکثر ۱۰ روز از زمان ابلاغ بخش اول قانون بودجه به مجلس ارسال می‌شود. احمد علی‌رضایی، عضو کمیسیون تلفیق لایحه بودجه سال ۱۴۰۳ در گفت‌وگو با هم‌میهن این بودجه را مورد بررسی قرار داد. او در پاسخ به این سوال که چه موضوعی باعث شد لایحه بودجه به دولت بازگردد و چطور این مشکل حل شده است؟ تاکید کرد: «دولت در شرایط خاصی قرار دارد و روی منابع محدودی می‌تواند حساب کند و بیشتر از ۴ منبع مالیات، نفت، اوراق مشارکت و مولدسازی را برای بودجه متصور نیست. دولت با این ۴ منبع باید کشور را اداره کند. متأسفانه در سنوات گذشته ارقامی که در بودجه برای این ۴ منبع تعیین شده چندان با واقعیت مطابقت نداشته و نتیجه آن نترازی‌هایی است که در بخش‌های مختلف انرژی، سیستم‌بانکی، صندوق‌های بازنشستگی و... می‌بینیم.» او با اشاره به بودجه‌ای که دولت به مجلس تقدیم کرده بود، افزود: «به عنوان کمیسیون تلفیق نمی‌توانستیم وارد مصارف بودجه شویم و کلیات بودجه بیشتر بر پایه منابع است. دغدغه خاطر تمام نمایندگان موضوع بازنشستگان بود. مستمری‌ای که برای تعداد قابل توجهی از بازنشستگان منظور شده با واقعیت‌های اقتصادی جامعه انطباق نداشت.»

میزی استاد؟

بررسی طولانی شدن روند
صدور مجوز کتاب شعر
محمد رضا شفیع کدکنی
و اظهارات متناقض مسئولان وزارت ارشاد
به همراه روایت‌هایی از:
بهروز گرانپایه و حمیدرضا اسلامی
درباره ساختار ممیزی کتاب